

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ДРУКАРСТВА
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра поліграфічних медійних технологій і паковань

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з НІР

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Методи наукових досліджень

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань	<u>12 Інформаційні технології,</u> <u>18 Виробництво та технології</u>
	(шифр і назва напрямку підготовки)
Спеціальність	<u>186 Видавництво та поліграфія</u> <u>122 Комп'ютерні науки</u> <u>126 Інформаційні системи та технології</u>
	(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійні програми: «Поліграфічні медійні технології», «Комп'ютеризовані поліграфічні технології виготовлення паковань», «Технології електронних мультимедійних видань», «Комп'ютеризовані технології та системи видавничо-поліграфічних виробництв», «Експертиза видавничо-поліграфічних матеріалів»

(назва спеціалізації)

Ступінь вищої освіти: магістр

Факультет видавничо-поліграфічних та інформаційних технологій
(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма Методи наукових досліджень для студентів

(назва навчальної дисципліни)

за галузь знань 12 Інформаційні технології, 18 Виробництво та технології
 спеціальністю 186 Видавництво та поліграфія, 122 Комп'ютерні науки,
126, Інформаційні системи та технології . „___” _____, 20__ року. 11 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Маїк В.З., к.т.н., доцент

Конюхова І.І., к.т.н., доцент

Кадиляк М.С., к.т.н., доцент

Рибка Р.В., к.т.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри поліграфічних медійних технологій і паковань

Протокол від. “_10_” _____ 06 _____ 2019_ року № _11_

Завідувач кафедри поліграфічних медійних технологій і паковань

_____ (проф., д.т.н. Гавенко С.Ф.)
 _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)
 “_____” _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) _____

(шифр, назва)

Протокол від. “_____” _____ 20__ року № _____

“_____” _____ 20__ року Голова _____ (_____)
 _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>12 Інформаційні технології,</u> <u>18 Виробництво та технології</u> (шифр і назва)	Цикл загальної підготовки	
	Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>186 Видавництво та поліграфія,</u> <u>122 Комп'ютерні науки,</u> <u>126, Інформаційні системи та технології</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		27 год.	год.
Індивідуальні завдання: 27 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання -

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета і завдання навчальної дисципліни полягають в усвідомленні сутності основних понять та категорій наукових досліджень та перспективних напрямків розвитку методів цих досліджень, з'ясуванні змісту науково-дослідної роботи, розробці моделей та їх використанні у наукових дослідженнях, а також розвиток навичок використання прийомів, способів, інструментів та методів наукових досліджень щодо розв'язування ситуаційних задач, що виправдали себе на практиці. Для реалізації мети навчальної дисципліни визначені такі завдання :

а) навчити відбирати і аналізувати необхідну інформацію, розробляти теоретичні передумови, планувати і проводити експеримент, опрацьовувати результати і оцінювати помилки спостереження, зіставляти результати дослідження з теоретичними передумовами і формулювати висновки; складати звіт, доповідь або статтю за наслідками наукового дослідження, а також використовувати спеціальні методи наукових досліджень, зокрема методи кластерного, факторного та кореляційно-регресійного аналізу ;

б) викласти методика використання різноманітних прийомів емпіричного та теоретичного рівнів дослідження;

в) висвітлити підходи до формування особистості вченого.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні вимоги щодо організації і проведення наукового дослідження, підготовки та оформлення випускної кваліфікаційної, а в перспективі наукової роботи в межах дисертаційного дослідження, оприлюднення їхніх результатів у наукових виданнях;
- сутність джерел наукової та технічної інформації з поліграфії, принципи їхньої оцінки та класифікації;
- особливості законодавчих та нормативно-правових актів (документів договірної характеру; інструктивно-регламентуючих документів), інших важливих матеріалів;
- порядок, правила і методика роботи з джерелами інформації та науковою технічною літературою;
- вимоги до підготовки та процедури захисту випускних кваліфікаційних робіт;

вміти:

- працювати з джерелами фактографічної інформації та науковою літературою, відбирати необхідний матеріал, ефективно використовувати його в дослідницькій роботі;
- класифікувати джерела фактографічної інформації та наукову технічну літературу: навчальної, наукової, довідкової, правової, художньої, публіцистичної, мемуарної, епістолярної, службової тощо;
- оцінювати, аналізувати та синтезувати джерела інформації і наукової літератури, які використовуються в науковому дослідженні;
- визначати рівень їх достовірності, повноти та важливості для наукового дослідження;

- обґрунтовувати актуальність, наукове і практичне значення теми, обраної для дослідження;
- викласти зміст матеріалу роботи, зробити узагальнення та висновки з теми наукового дослідження;
- здійснювати бібліографічний пошук джерел інформації, оформляти в роботі бібліографічні посилання згідно з державним стандартом.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наука як система уявлень про світ

Тема 1. Наука як система уявлень про світ. Визначення науки. Знання. Анти наука. Псевдонаука. Завдання науки. Етапи розвитку науки. Наукові революції. Класифікація наук.

Тема 2. Науково-технічний потенціал України. Система підготовки наукових кадрів в Україні. Студентська наукова робота. Магістерська робота.

Тема 3. Організація науково-дослідницької діяльності в Україні. Заходи щодо розвитку науково-технічного потенціалу України. Заходи реформування патентної системи України відповідно до аналогічних систем у світі. Підтримка технопарків.

Тема 4. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження. Загальна схема наукового дослідження. Логічна схема наукового дослідження. Формулювання проблеми. Обґрунтування актуальності теми. Наукова новизна дослідження. Теоретичний аналіз результатів дослідження. Літературне оформлення результатів дослідження.

Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Класифікація джерел наукових досліджень. Суть і види науково-технічної інформації. Класифікація документів. Методи пошуку і збору наукової інформації. Аналіз та інтерпретація інформації. Організація роботи з науковою літературою.

Змістовий модуль 2. Основні положення методології науково-дослідної діяльності.

Тема 6. Основні положення методології науково-дослідної діяльності. Поняття методології та методики наукових досліджень. Загальні методи наукових досліджень. Основні методи проведення наукових досліджень.

Тема 7. Основні методи проведення наукових досліджень. Моделювання. Системний підхід і системний аналіз.

Тема 8. Евристичні методи наукових досліджень. Метод експертних оцінок. “Мозковий штурм”. Метод синектики. Морфологічний аналіз. Метод контрольних питань. Чорний ящик (чорна скринька). Речовинно-польовий аналіз.

Тема 9. Об’єкти та форми охорони інтелектуальної власності. Права інтелектуальної власності. Класифікація об’єктів права інтелектуальної власності. Структура державної системи правової охорони інтелектуальної власності. Цілі оцінки об’єктів інтелектуальної власності. Форми і порядки захисту прав інтелектуальної власності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Наука як ситема уявлень про світ												
Тема 1. Наука як ситема уявлень про світ.	10	2	2		3	3	2	1	1			
Тема 2. Науково-технічний потенціал України.	10	2	2		3	3						
Тема 3. Організація науково-дослідницької діяльності в Україні.	10	2	2		3	3	2	1	1			
Тема 4. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження. результатів дослідження.	10	2	2		3	3						
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	10	2	2		3	3	2	1	1			
Разом за змістовим модулем 1	50	10	10		15	15	6	3	3			
Змістовий модуль 2. Основні положення методології науково-дослідної діяльності.												
Тема 6. Основні положення	10	2	2		3	3	2	1	1			

методології науково-дослідної діяльності.												
Тема 7. Основні методи проведення наукових досліджень.	10	2	2		3	3						
Тема 8. Евристичні методи наукових досліджень.	10	2	2		3	3	2	1	1			
Тема 9. Об'єкти та форми охорони інтелектуальної власності.	10	2	2		3	3	2	1	1			
Разом за змістовим модулем 2	40	8	8		12	12	6	3	3			
Усього годин	90	18	19		27	27	12	6	6			

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі	2
2	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження	2
3	Теоретичні принципи та методологія науки	4
4	Інформаційно-пошуковий апарат бібліотеки	2
5	Пошук патентів у базах даних мережі Internet	4
6	Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	4
	Усього годин:	18

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Специфіка науково-дослідницької діяльності	9
2	Інформаційна база наукових досліджень Визначення якості інформації. Вторинні наукові документи.	9
3	Методологія наукових досліджень Гносеологічний, логічний та методологічний підходи до визначення суті теорії. Наукова ідея як одна з основ пізнання.	9
4	Загальні методи наукових досліджень Логічні закони та правила.	9
5	Спеціальні методи наукових досліджень Таблично-графічні методи. Програмно-цільовий метод.	9
6	Перспективні напрямки розвитку методів наукових досліджень Функції належності нечітких множин. Хаос і фрактали на фінансових ринках. Сфера застосування технологій інтелектуальних обчислень	9
	Разом	54

9. Індивідуальні завдання

1. Вступ до методів наукових досліджень. Гіпотеза, дедукція, експеримент, методи науки, наука, наукова діяльність, науковий результат, наукові факти, науково-дослідна робота, фундаментальні наукові дослідження.

2. Впровадження та ефективність наукових досліджень

1. Впровадження результатів наукових досліджень.

2. Ефективність наукових досліджень.

3. Критерії ефективності наукових досліджень. Апробація та оприлюднення результатів наукового дослідження. Впровадження результатів наукових досліджень. Впровадження наукових досліджень у практику роботи підприємств: дослідно-виробничого впровадження та серійного впровадження (впровадження

досягнень науки, нової техніки, нової технології). Ефективність наукових досліджень. Наука, як найефективніша сфера капіталовкладень. Результат НДР як досягнення наукового, науково-технічного, економічного, фінансово-економічного, соціального та екологічного ефектів. Критерії ефективності наукових досліджень.

3. Основні положення наукової методології. Методологія і методи наукового пізнання. Методологія у широкому і вузькому розумінні. Загальна методологія і часткова методологія. Принципи наукової методології: універсального взаємозв'язку, діалектичного протиріччя, єдності якісного і кількісного, діалектичного заперечення та відбиття. Загальнонаукові та спеціальні принципи, закони, категорії, методи.

4. Виявлення новизни винаходів. Патентна база даних. 1. Патентний пошук. 2. Складання патентної заявки. Основні типи винаходів (спосіб, речовина, пристрій). Структура патентної заявки, визначення аналогів і прототипу винаходу. Формулювання новизни і корисності винаходу. Складання патентної заявки. Формула винаходу.

10. Методи навчання

- лекції з використанням ілюстративного матеріалу;
- практичні роботи з елементами творчого пошуку;
- планування досліджень та огляд літератури за вказаною темою;
- пошук інформації в мережі Інтернет (бібліотека ім. В. Стефаника, бібліотека УАД).

11. Методи контролю

- поточне тестування (звіти практичних робіт);
- письмовий тест;
- оцінювання доповіді.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
10	10	10	10	10	10	10	10	20	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Практикум для виконання практичних робіт з дисципліни «Методи наукових досліджень». Львів: УАД. 2018. 80 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.
2. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень. Навчальний посібник. Х.: НТУ «ХП». 2009. 142 с.
3. Корбутяк В.І. Методологія системного підходу та наукових досліджень. Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 176 с.
4. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень. Навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2011. 178 с.
5. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С., Шостак В.В. Основи наукових досліджень. Підручник. К.: Знання, 2007. 270 с.
6. Артемчук Г.І., Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи. Навч. посіб. Для студ. та викл. ВНЗ / Київ. Держ.лінгв. ун-т. К.: Форум, 2000. 270 с.
7. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник. К.: Вища школа, 1997. 271 с.
8. ДСТУ 2392-94. Інформація та документація. Базові поняття: Терміни та визначення: Вид. офіц. К.: Держстандарт України, 1994. 53 с.
9. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види: Терміни та визначення: Вид. офіц. К.: Держстандарт України, 1995. 47 с.
10. ДСТУ 3582-97. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. Введ. 01.07.98. К.: Держстандарт України, 1998. 16 с.
11. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи: Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT): Вид. офіц. К.: Держспоживстандарт України, 2007. 86 с.

12. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертаційю Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. 2007. №6 (92) . С.9-16.
13. Арутюнов В.Х., Мішин В.М., Свінцицький В.М. Методологія соціально - економічного пізнання: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2005. 353 с.
14. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. К.: МАУП, 2004. 216 с.

Допоміжна

1. Філінюк А.Г. Наукова робота студента: метод. рек. для студ. і магістрантів усіх спец. і форм навчання. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, 2007. 74 с.
2. Эко У. Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки: Учебно-метод. пособие / Пер. с итал. М.: Книжный Дом „Університет”, 2003. 240 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Антоненко І.П., Баркова О.В. Каталогізація електронних ресурсів: Наук.-метод. посібник. К.: НБУВ, 2007. 115 с.